

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ
(ΣΤ΄ ΘΕΡΙΝΟ)**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 20 Αυγούστου 2025, με την ακόλουθη σύνθεση: Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του ΣΤ΄ Θερινού Τμήματος, Αικατερίνη Μποκώρου και Ελένη Σκορδά, Σύμβουλοι, Σωτήριος Μπακέας και Βασιλεία Χαραλάμπους, Πάρεδροι, οι οποίοι μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: Παραστάθηκε η Πάρεδρος στη Γενική Επιτροπεία Χαρίκλεια Ζάχου, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Γραμματέας: Θεοδώρα Νάνου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από [REDACTED] (ΑΒΔ [REDACTED].2025) προσφυγή του δευτεροβαθμίου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης με την επωνυμία «Περιφέρεια [REDACTED]», η οποία εδρεύει στο [REDACTED] Κρήτης ([REDACTED]), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και η οποία παραστάθηκε δια δηλώσεως, κατά το άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020, του πληρεξουσίου δικηγόρου Ιωάννη Σωμαράκη (ΑΜ/ΔΣ [REDACTED] και δια της πληρεξουσίας δικηγόρου Μαρίας Φουρναράκη (ΑΜ/ΔΣ [REDACTED]).

Το Ελληνικό Δημόσιο, όπως νόμιμα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, παραστάθηκε δια δηλώσεως, κατά το άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020, της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Θεώνης Χουντάλα.

Με την υπό κρίση προσφυγή ζητείται η ανάκληση της [REDACTED]/2025 πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσια δικηγόρο της προσφεύγουσας, η οποία αφού αναφέρθηκε στο δικόγραφο της προσφυγής ανάκλησης, ζήτησε την παραδοχή της.

Την Πάρεδρο στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, σύμφωνα με τα άρθρα 295 παρ. 2 και 336 παρ. 1 του ν. 4700/2020.

Αφού άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Ελένης Σκορδά

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της προσφυγής δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 336 παρ.1 σε συνδυασμό με το άρθρο 308 παρ. 3 του ν. 4700/2020).

2. Με την υπό κρίση προσφυγή, όπως αυτή αναπτύσσεται με τα από 19.8.2025 και 22.8.2025 νομίμως κατατεθέντα υπομνήματα, ζητείται η ανάκληση της [REDACTED]/2025 πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της προσφεύγουσας και α) της ατομικής επιχείρησης με την επωνυμία «[REDACTED]», με το διακριτικό τίτλο «[REDACTED]», β) της εταιρείας με την επωνυμία «[REDACTED]» γ) της εταιρείας με την επωνυμία «[REDACTED]» και δ) της εταιρείας με την επωνυμία «[REDACTED]», με αντικείμενο την προμήθεια υλικών δακοκτονίας για τις ανάγκες του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025, προϋπολογισθείσας δαπάνης 3.286.784,30 ευρώ, πλέον ΦΠΑ.

3. Η προσφυγή αυτή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς και συνεπώς, είναι τυπικώς δεκτή, πρέπει δε να εξετασθεί, περαιτέρω, ως προς τη βασιμότητα των προβαλλομένων δι' αυτής λόγων.

4. Το ΜΕΡΟΣ Γ΄ του ν. 3852/2010, με τον τίτλο «Δεύτερος Βαθμός Αυτοδιοίκησης - Περιφέρειες», στο Κεφάλαιο Ε΄, με τον τίτλο «Αρμοδιότητες» και στο άρθρο 186, με τον τίτλο «Αρμοδιότητες Περιφερειών», ορίζει ότι «Ι.α. Τα όργανα των περιφερειών ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους οριοθετείται από τις σχετικές διατάξεις των νόμων και των κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης. (...) ΙΙ. Οι αρμοδιότητες των περιφερειών, αφορούν τους τομείς: Α. (...) Β. Γεωργίας - Κτηνοτροφίας - Αλιείας, στους οποίους περιλαμβάνονται, ιδίως: α. Υποτομέας Προγραμματισμού (...). β. Υποτομέας Γεωργίας (...). 31. Η κατάρτιση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος των προγραμμάτων, υποχρεωτικών ή συλλογικών καταπολεμήσεων, όπως η καταπολέμηση του δάκου, αρουραίων, ακρίδων. Κατ' εξαίρεση, για το πρόγραμμα καταπολέμησης του δάκου, η προμήθεια υλικών δακοκτονίας διενεργείται από τη Διεύθυνση Προμηθειών Διαχείρισης Υλικού και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής. Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εισηγείται προς τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, αναφορικά με το ύψος των δαπανών

προμήθειας υλικών δακοκτονίας, προκειμένου να γίνεται μεταφορά της αντίστοιχης πίστωσης στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων από τους αποδιδόμενους στις Περιφέρειες πόρους του άρθρου 260 του ν. 3852/2010», όπως τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της περίπτωσης 31 προστέθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 33 του ν. 4597/2019 (Α' 35). Στην αιτιολογική έκθεση του τελευταίου άρθρου προβλέπεται ότι «Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται θέματα που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου σε όλες της ελαιοκομικές περιφέρειες της χώρας και κατέδειξαν αδυναμίες οι οποίες είχαν σοβαρές επιπτώσεις στην εθνική παραγωγή ελιάς και ελαιολάδου. Η ρύθμιση κατέστη αναγκαία καθώς παρουσιάζονταν σοβαρά προβλήματα στην προμήθεια δακοκτόνων υλικών (εντομοκτόνα και ελκυστικές ουσίες), δεδομένου ότι οι διαδικασίες των προμηθειών δεν ολοκληρώνονταν εγκαίρως με συνέπεια να δημιουργούνται προβλήματα στην υλοποίηση του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου, ενώ παράλληλα παρατηρούνταν φαινόμενα διαφοροποίησης της τιμής των ίδιων υλικών δακοκτονίας από Περιφέρεια σε Περιφέρεια. Με την προτεινόμενη διάταξη η αρμοδιότητα της προμήθειας υλικών δακοκτονίας περιέρχεται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

5. Από τις διατάξεις που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη και την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019 συνάγεται ότι η αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας ανάγεται σε κρατική υποχρέωση, που ασκείται σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να διασφαλισθεί η εθνική παραγωγή ελιάς και ελαιολάδου και να αποφευχθούν φαινόμενα διαφοροποιήσεων των τιμών μονάδας για τα ίδια προϊόντα υλικών δακοκτονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα (ΠΕ). Στο πλαίσιο αυτό, κατά τις ρητές διατάξεις του άρθρου 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019, η αρμοδιότητα προμήθειας υλικών δακοκτονίας για την κάλυψη των αναγκών όλων των Περιφερειών της χώρας, τις οποίες το πρόγραμμα καταπολέμησης του δάκου αφορά, περιήλθε κεντρικά στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Συναφώς για την αποτελεσματική άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, με τις ίδιες διατάξεις προβλέπεται η μεταφορά της απαιτούμενης για την εν λόγω προμήθεια πίστωσης από τους αποδιδόμενους στις περιφέρειες κεντρικούς αυτοτελείς πόρους στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ανωτέρω Υπουργείου στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών. Ακολούθως, μετά τη θέσπιση των διατάξεων του άρθρου 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019 οι Περιφέρειες είναι αναρμόδιες να διενεργούν διαγωνισμούς προμήθειας υλικών δακοκτονίας για την εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας εκάστου έτους και κατά συνεκδοχή δεν δύναται να χρησιμοποιούν για την κάλυψη των εν λόγω δαπανών, πιστώσεις από τους αποδιδόμενους σε αυτές κεντρικούς αυτοτελείς πόρους. Η δε διεξαγωγή διαγωνισμών παρά την εν λόγω έλλειψη

και η χρήση από αυτές των ως άνω πιστώσεων για τη διενέργειά τους, καθιστούν τη σχετική διαγωνιστική διαδικασία μη νόμιμη, λόγω ουσιωδών πλημμελειών.

6. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147) ορίζει, στο άρθρο 18 παρ. 1, ότι «(...) Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού (...). Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων (...)» και στο άρθρο 45 ότι «1. (...) «1. Οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, είτε πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. 2. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της παρ. 1 η αναθέτουσα αρχή τηρεί “φάκελο δημόσιας σύμβασης” (...). 3. Με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής ο φάκελος δημόσιας σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, περιλαμβάνει δε κατ' ελάχιστον: α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης, β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του, γ) στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης κατά τα άρθρα 49, 50, 51, 52 (...)». Εξάλλου, στην αιτιολογική έκθεση των ως άνω διατάξεων αναφέρεται: «Στο άρθρο 45 επιβάλλεται υποχρέωση τεκμηρίωσης κάθε διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης. Η διάταξη του άρθρου αυτού αποτελεί και συμμόρφωση της χώρας με τις υποχρεώσεις καλής διακυβέρνησης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων που επιβάλλει η Οδηγία 2014/24/ΕΕ», σύμφωνα δε με την 126η αιτιολογική σκέψη της εν λόγω Οδηγίας: «[η] διαφάνεια και η ιχνηλασιμότητα στη λήψη αποφάσεων για τις διαδικασίες προμήθειας είναι βασικές παράμετροι για τη διασφάλιση ορθών διαδικασιών, μεταξύ άλλων και για την αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης».

7. Με τις ανωτέρω διατάξεις θεσπίζονται, προς διασφάλιση της αξιοπιστίας και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, κανόνες που επιβάλλουν στις αναθέτουσες αρχές, κατά το προδιαγωνιστικό στάδιο σύνταξης των εγγράφων της σύμβασης, να τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα της προμήθειας που διενεργούν, δηλαδή να αναφέρουν στον οικείο «φάκελο δημόσιας σύμβασης» τα συγκεκριμένα στοιχεία που έλαβαν υπόψη για τον προσδιορισμό, κατά είδος και ποσότητα, των αναγκών τους για την ικανοποίηση των οποίων διενεργείται η προμήθεια των συγκεκριμένων ειδών, καθώς, επίσης, να τεκμηριώνουν

τον προϋπολογισμό αυτής, δηλαδή να αναφέρουν τα στοιχεία που έλαβαν υπόψη τους για την κοστολόγηση των προμηθευόμενων ειδών και συνεπώς για τον καθορισμό της προϋπολογιζόμενης δαπάνης. Η ως άνω απαίτηση, σε συνδυασμό με την υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να διασφαλίζουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων δημοσίων πόρων (άρθρο 18 του ν. 4412/2016), ανάγεται σε στοιχείο της ωριμότητας της σύμβασης (βλ. και άρθρο 49 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016), η έλλειψη του οποίου συνιστά ουσιώδη πλημμέλεια που πλήττει το κύρος της οικείας προκήρυξης και καθιστά μη νόμιμη τη διαδικασία ανάθεσης στο σύνολό της (ΕλΣυν Ολ. 1735/2024 σκ. 4, 140/2024 σκ. 4-6, όπου περαιτέρω νμλγ, ΕλΣυν Έβδ. Τμ. 31/2025 σκ. 5, 1307/2024 σκ. 6).

8. Από την προσβαλλόμενη πράξη και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα κατωτέρω.

8.1. Με την [REDACTED] απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής [REDACTED] εγκρίθηκε η διενέργεια ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την προμήθεια υλικών δακοκτονίας, προϋπολογισθείσας δαπάνης 3.286.784,30 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (3.714.066,26 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), για τις Περιφερειακές Ενότητες [REDACTED] για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας κατά τη δακική περίοδο 2025. Μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (19.5.2025) υποβλήθηκαν τέσσερις (4) προσφορές, μία για κάθε Τμήμα. Ειδικότερα, α) η εταιρία [REDACTED] υπέβαλε προσφορά για το Τμήμα 1 «Προμήθεια 173.600 λίτρων σκευάσματος του εντομοκτόνου Spinosad (κατηγορία spinosyns) μορφής CB, β) η ατομική επιχείρηση [REDACTED] με το διακριτικό τίτλο «[REDACTED] υπέβαλε προσφορά για το Τμήμα 2 «Προμήθεια 170.370 κιλών ελκυστικής ουσίας (Entomela 75 SL) του δάκου της ελιάς», γ) η εταιρία [REDACTED] υπέβαλε προσφορά για το Τμήμα 3 της σύμβασης «Προμήθεια 9.325 λίτρων σκευάσματος του εντομοκτόνου με την κοινή ονομασία της δραστικής ουσίας κατά ISO: Cyantraniliprole» και δ) η εταιρία [REDACTED] υπέβαλε προσφορά για το Τμήμα 4 της σύμβασης «Προμήθεια 8.955 λίτρων σκευάσματος του εντομοκτόνου δραστικής ουσίας Acetamiprid 20% β.ο.» Οι υποβληθείσες προσφορές αξιολογήθηκαν και έγιναν αποδεκτές. Κατά την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών διαπιστώθηκε ότι οι προσφερθείσες τιμές ήταν ίδιες με τις προϋπολογισθείσες και συνεπώς η προσφερθείσα τιμή ανερχόταν για το Τμήμα 1 στο ποσό του 1.385.328,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, για το Τμήμα 2 στο ποσό των 296.443,80 ευρώ, για το Τμήμα 3 στο ποσό του 1.067.712,50 ευρώ και για το Τμήμα 4 στο ποσό των 537.300,00 ευρώ, οι δε προαναφερόμενοι οικονομικοί φορείς κατόπιν ελέγχου των σχετικών δικαιολογητικών κατακύρωσης με την [REDACTED]

απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής [REDACTED] αναδείχθηκαν οριστικοί ανάδοχοι.

8.2. Με την [REDACTED] διακήρυξη της Περιφέρειας [REDACTED] προκηρύχθηκε ο επίμαχος διαγωνισμός και σύμφωνα με αυτήν: i) Η προμήθεια χωρίστηκε σε τέσσερα τμήματα όσα και τα προς προμήθεια είδη: Τμήμα 1, προμήθεια 173.600 λίτρων σκευάσματος του εντομοκτόνου δραστικής ουσίας Spinosad (κατηγορία spinosyns) μορφής CB, προϋπολογισθείσας αξίας χωρίς ΦΠΑ 1.385.328,00 ευρώ (107.475 λίτρα για την Περιφερειακή Ενότητα [REDACTED], 50.560 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED], 10.020 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED] και 5.545 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED]). Τμήμα 2, προμήθεια 170.370 κιλών ελκυστικής ουσίας (Entomela 75 SL) του δάκου της ελιάς, προϋπολογισθείσας αξίας χωρίς ΦΠΑ 296.443,80 ευρώ (124.200 κιλά για την ΠΕ [REDACTED], 16.200 κιλά για την ΠΕ Ρ [REDACTED] και 29.970 κιλά για την ΠΕ [REDACTED]). Τμήμα 3, προμήθεια 9.325 λίτρων σκευάσματος του εντομοκτόνου με την κοινή ονομασία της δραστικής ουσίας κατά ISO Cyantraniliprole μορφής CB, προϋπολογισθείσας αξίας χωρίς ΦΠΑ 1.067.712,50 ευρώ (8.725 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED], 600 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED]). Τμήμα 4, προμήθεια 8.955 λίτρων σκευάσματος του εντομοκτόνου Acetamiprid 20% β/ο, προϋπολογισθείσας αξίας χωρίς ΦΠΑ 537.300,00 ευρώ (6.443 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED], 650 λίτρα κιλά για την ΠΕ [REDACTED] και 1.862 λίτρα για την ΠΕ [REDACTED]). ii) Οι συμβάσεις θα είχαν διάρκεια έως την 25η Νοεμβρίου 2025 (άρθρο 1.3), ο ανάδοχος υποχρεούτο να παραδώσει τα υλικά το συντομότερο δυνατόν από την υπογραφή της σύμβασης, ωστόσο σε καμία περίπτωση ο χρόνος παράδοσης δεν μπορούσε να υπερβαίνει την 31^η Οκτωβρίου 2025 (άρθρο 6.1. και παράρτημα 1 αυτής). iii) Κριτήριο κατακύρωσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. iv) Στο Παράρτημα I προσδιορίστηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές των υλικών ενώ για κάθε είδος ξεχωριστά ορίστηκε ότι τα υλικά θα χρησιμοποιηθούν για ένα ψεκάσμο. v) Ο αριθμός των στρεμμάτων εκάστης Περιφερειακής Ενότητας διαφοροποιείτο ανά σκεύασμα, ώστε α) στο εντομοκτόνο Spinosad αντιστοιχούσαν 1.250.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED], 500.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED], 100.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED] και 50.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED] (Παράρτημα I, Τμήμα 1 της διακήρυξης), β) στην ελκυστική ουσία αντιστοιχούσαν 1.450.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED], 200.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED] και 350.000 για την ΠΕ [REDACTED] (δεν προβλέπονταν ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] - Παράρτημα I, Τμήμα 2 της διακήρυξης), γ) στο εντομοκτόνο Cyantraniliprole αντιστοιχούσαν 1.500.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED] και 164.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED] (δεν προβλέπονταν ποσότητα για τις ΠΕ [REDACTED] και [REDACTED] - Παράρτημα I, Τμήμα 3 της διακήρυξης), δ) στο εντομοκτόνο Acetamiprid 20% β.ο. αντιστοιχούσαν 800.000 στρέμματα για την ΠΕ [REDACTED]

██████████, 85.000 στρέμματα για την ΠΕ ██████████ και 250.000 στρέμματα για την ΠΕ ██████████ (δεν προβλέπονταν ποσότητες για την ΠΕ ██████████ - Παράρτημα Ι, Τμήμα 4 της διακήρυξης).

8.3. Εξάλλου, με το 9644/266105/6.9.2024 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς τις Περιφερειακές Ενότητες της χώρας, στο πλαίσιο του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025, επισημαίνεται η ανάγκη άμεσης έναρξης των διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών για την ανάδειξη εργολάβων εφαρμογής δολωματικών ψεκασμών και παγιδοθεσίας «και (...) των λοιπών απαιτούμενων» και δίνονται οδηγίες για τη διαδικασία των διαγωνισμών και τη διάρκεια (τριετής) των συμβάσεων που θα συναφθούν, τον εξοπλισμό και τα απαραίτητα πιστοποιητικά για την εκτέλεση των δολωματικών ψεκασμών.

8.4. Με την ██████████ απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου ██████████ η οποία παραπέμπει στο προαναφερόμενο έγγραφο, εγκρίθηκε η εφαρμογή του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου της ελιάς για το έτος 2025 στην Περιφέρεια ██████████ (Περιφερειακές Ενότητες ██████████). Στην απόφαση αυτή αναφέρεται περαιτέρω ότι η χρηματοδότηση του προγράμματος και η υλική υποστήριξη (εντομοκτόνα-πρωτεΐνες-εργαλεία) θα γίνει με πιστώσεις που είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και της Περιφέρειας ██████████.

8.5. Περαιτέρω, στο ██████████ έγγραφο του αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης της Γενικής Διεύθυνσης Πρωτογενή Τομέα της Περιφέρειας ██████████ αναφέρεται ότι για τα δεδομένα της ██████████ απαιτείται η διενέργεια πέντε έως έξι ψεκασμών ετησίως, ότι υφίσταται ανεπάρκεια υλικών δακοκτονίας, η οποία ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας και κατ' επέκταση του εισοδήματος των παραγωγών. Στο ίδιο έγγραφο προσαρτώνται επτά πίνακες. Ο μεν πρώτος πίνακας αναγράφει τις συνολικές ανάγκες σε λίτρα ανά είδος υλικού δακοκτονίας στην Περιφερειακή Ενότητα ██████████ εν γένει και σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα ξεχωριστά, ο δεύτερος πίνακας αποτυπώνει τα δακοκτόνα υλικά (με αναφορά των απαιτούμενων λίτρων ανά είδος) που βρίσκονται ανά Περιφερειακή Ενότητα και συνολικώς στην Περιφέρεια ██████████. Στον τρίτο πίνακα καταγράφονται οι ποσότητες υλικών που υπολείπονται ανά Περιφερειακή Ενότητα και συνολικώς και η προϋπολογισθείσα τιμή ανά είδος. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι οι ποσότητες αυτές είναι που υπολείπονται για να εφαρμοστούν οι κατ' ελάχιστον 5 - 6 απαιτούμενοι ψεκασμοί, καθώς και ότι τα υλικά δακοκτονίας που πρόκειται να αποσταλούν από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναμένονται μετά τα τέλη Νοεμβρίου 2025, στη λήξη δηλαδή της δακικής

περιόδου. Περιλαμβάνονται, επίσης, τέσσερις (4) πίνακες, ανά είδος, με την προς προμήθεια ποσότητα ανά Περιφερειακή Ενότητα, την τιμή μονάδας, την προϋπολογισθείσα αξία ανά Περιφερειακή Ενότητα και τη συνολική προϋπολογισθείσα αξία. Η συνολική ποσότητα εκάστου σκευάσματος και η συνολική προϋπολογισθείσα αξία που προσδιορίζεται στους προαναφερόμενους τέσσερις πίνακες δεν διαφοροποιούνται σε σχέση με τα αναγραφόμενα στον τρίτο Πίνακα, ωστόσο διαφοροποιούνται οι ποσότητες ανά Περιφερειακή Ενότητα και σκεύασμα, ώστε για το εντομοκτόνο spinosad η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] αυξάνεται από 80.220 λίτρα σε 107.475 λίτρα και αντιστοίχως μειώνεται η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] από 32.800 λίτρα σε 5.545 λίτρα, για την ελκυστική ουσία Entomela SL η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] αυξάνεται από 109.510 κιλά σε 124.200 κιλά και αντιστοίχως μειώνεται η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] από 44.660 κιλά σε 29.970 κιλά, για το εντομοκτόνο Cyantraniliprole η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] αυξάνεται από 4.800 λίτρα σε 8.725 λίτρα και αντιστοίχως μειώνεται η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] από 3.925 λίτρα σε 0 λίτρα, για το εντομοκτόνο Acetamiprid 20% β.ο. η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] αυξάνεται από 5.505 λίτρα σε 6.443 λίτρα και αντιστοίχως μειώνεται η ποσότητα για την ΠΕ [REDACTED] από 2.800 λίτρα σε 1.862 λίτρα. Περαιτέρω, σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο η τιμή μονάδας εκάστου δακοκτόνου υλικού διαμορφώνεται ως εξής: Τμήμα 1 Spinosad (κατηγορία spinosyns) μορφής CB, 7,98 ευρώ, Τμήμα 2 (Entomela 75 SL) 1,74 ευρώ, Τμήμα 3 (Cyantraniliprole 10% Exirel) 114,5 ευρώ, Τμήμα 4 (Acetamiprid 20% Prosperace) 60,0 ευρώ.

8.6. Με την [REDACTED] απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (ΑΔΑ: [REDACTED]) η Περιφέρεια [REDACTED] μεταξύ άλλων Περιφερειών, επιχορηγήθηκε με το ποσό των 13.470.000,00 ευρώ από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους των Περιφερειών (λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων) αποκλειστικά και μόνον προς κάλυψη δαπανών δακοκτονίας έτους 2025, δηλαδή δαπάνες προσωπικού, δαπάνες εργολάβων ψεκασμών και παγιοθεσίας, δαπάνες προμήθειας υλικών και λοιπές δαπάνες σχετικά με τις προαναφερθείσες εργασίες.

8.7. Με την [REDACTED] διακήρυξη (ΑΔΑΜ:2 [REDACTED]) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό προμήθειας υλικών δακοκτονίας για τις ανάγκες του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025. Σύμφωνα με τη διακήρυξη αυτή καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήταν η 16η.6.2025, η δε συνολική προϋπολογισθείσα αξία ανήλθε σε 7.587.490,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Μεταξύ των υλικών που προκηρύχθηκαν ήταν η αναγραφόμενη ως ελκυστική ουσία, καθώς και τα εντομοκτόνα Spinosad, Cyantraniliprole, Acetamiprid. Στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης αυτής, που περιελάμβανε τις τεχνικές προδιαγραφές ανά υλικό, ορίστηκε για κάθε

υλικό χρόνος παράδοσης έως 31.10.2025 (άρθρα 1.3. και 6.1.1. της διακήρυξης). Από τους Πίνακες του Παραρτήματος II προέκυπτε ότι προβλεπόταν προμήθεια των ανωτέρω υλικών και για την Περιφέρεια [REDACTED] ως εξής: Πίνακας 3-ελκυστική ουσία: ΠΕ Ηρακλείου 33.610 κιλά, ΠΕ [REDACTED] 14.040 κιλά, ΠΕ [REDACTED] 9.990 κιλά, ΠΕ [REDACTED] 14.470 κιλά. Πίνακας 4- Spinosad: ΠΕ [REDACTED] 123.000 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 38.000 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 28.000 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 48.000 λίτρα. Πίνακας 5- Cyantraniliprole: ΠΕ [REDACTED] 2.760 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 1.050 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 750 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 1.220,00 λίτρα. Πίνακας 6- Acetamiprid: ΠΕ [REDACTED] 2.140 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 760 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 520 λίτρα, ΠΕ [REDACTED] 740 λίτρα. Για την Περιφέρεια [REDACTED] οι συνολικές ποσότητες είχαν ως εξής: εντομοκτόνο Spinosad 237.000 λίτρα, ελκυστική ουσία 72.110 κιλά, εντομοκτόνο Cyantraniliprole 5.780 λίτρα, εντομοκτόνο Acetamiprid 4.160 λίτρα. Επίσης, στους προαναφερόμενους Πίνακες του Παραρτήματος II της διακήρυξης αποτυπώνεται ο αριθμός των στρεμμάτων που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη ποσότητες. Αυτός ο αριθμός για εκάστη ποσότητα και για όλα τα σκευάσματα είναι για την ΠΕ [REDACTED] 960.000 στρέμματα, για την ΠΕ [REDACTED] 350.000 στρέμματα, για την ΠΕ [REDACTED] 250.000 στρέμματα και για την ΠΕ [REDACTED] 408.276 στρέμματα. Η τιμή μονάδας για την ελκυστική ουσία κατά το άρθρο 1.3. της διακήρυξης ανερχόταν σε 1,56 ευρώ το κιλό (συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη 689.660,00 ευρώ/συνολική ποσότητα υλικού 442.090 κιλά),

9. Με την προσβαλλόμενη πράξη κρίθηκε ότι συντρέχουν οι κάτωθι διακωλυτικοί λόγοι σύναψης της επίμαχης σύμβασης Α) Η Περιφέρεια [REDACTED] ήταν αναρμόδια να διεξάγει τον συγκεκριμένο διαγωνισμό, δεδομένου ότι στο πλαίσιο του προγράμματος δακοκτονίας, εκάστου έτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 186 παρ. II υποπαρ. Β' περ. β' υποπερ. 31 του ν. 3852/2010, όπως η περίπτωση αυτή ισχύει μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα διενέργειας της εν λόγω προμήθειας, για όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της χώρας. Για το λόγο αυτό προκηρύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025 από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κεντρικός ηλεκτρονικός διαγωνισμός προμήθειας υλικών δακοκτονίας, στον οποίο περιλαμβάνονταν αφενός τα είδη που προκηρύχθηκαν από την Περιφέρεια [REDACTED] αφετέρου όλες οι Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας [REDACTED]. Κατά την κρίση του Κλιμακίου, οι δύο διαγωνισμοί διεξήχθησαν παράλληλα αφού η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών για τον διαγωνισμό με αναθέτουσα αρχή το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ήταν η 16.6.2025 ενώ για αυτόν της Περιφέρειας [REDACTED] η 19.5.2025. Περαιτέρω, το Κλιμάκιο έκρινε ότι το [REDACTED] έγγραφο της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της

Περιφέρειας [REDACTED] στο οποίο αναφέρονταν, προς αιτιολόγηση της αρμοδιότητας, η επιτακτική ανάγκη της προμήθειας δεν μπορούσε να διαφοροποιήσει την κρίση του, δοθέντος ότι παραβιάσθηκε διάταξη νόμου, αλλά και διότι αφενός τα αντίστοιχα υλικά από την κεντρική προμήθεια του Υπουργείου θα παραδίδονταν μετά τα τέλη Νοεμβρίου, αφετέρου ως χρόνος παράδοσης των υλικών και στους δυο διαγωνισμούς ορίσθηκε η 31^η Οκτωβρίου 2025, στον δε διαγωνισμό της Περιφέρειας [REDACTED] η διάρκεια της σύμβασης ήταν μεγαλύτερη (25.11.2025) από την προβλεφθείσα στο διαγωνισμό του Υπουργείου.

Β) Μη νομίμως η Περιφέρεια [REDACTED] χρησιμοποίησε την επιχορήγηση του ποσού των 13.470.000,00 ευρώ για τη χρηματοδότηση της ελεγχόμενης προμήθειας δεδομένου ότι το ποσό αυτό, όπως προέκυπτε από την 4898/28.1.2025 απόφαση περί κατανομής πιστώσεων στις Περιφέρειες του Υπουργού Εσωτερικών και από τις διατάξεις του άρθρου 186 παρ. II υποπερ. Β περ. β' υποπερ. 31 του ν. 3852/2010 όπως ισχύει μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019 διατίθεται αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη δαπανών δακοκτονίας (μεταξύ άλλων δαπάνες προσωπικού, εργολάβων, ψεκασμών, προμήθειας υλικών) και δεν μεταφέρεται από το Υπουργείο Εσωτερικών στις Περιφέρειες αλλά στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. **Γ)** Δεν τεκμηριώνεται, κατά παραβίαση των άρθρων 18, 45 και 49 του ν. 4412/2016, η προκηρυχθείσα ποσότητα υλικών ανά σκεύασμα και Περιφερειακή Ενότητα, δεδομένου ότι από κανένα στοιχείο δεν προέκυπτε πώς εξάγεται τόσο ο αριθμός των στρεμμάτων με βάση τον οποίο προσδιορίζεται η συνολική ποσότητα εκάστου σκευάσματος για κάθε Περιφερειακή Ενότητα όσο και η ποσότητα εκάστου σκευάσματος ανά στρέμμα λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) Τόσο η συνολική ποσότητα κάθε σκευάσματος ανά Περιφερειακή Ενότητα όσο και τα στρέμματα στα οποία αυτή αντιστοιχεί, τα οποία αναφέρονται στο [REDACTED] έγγραφο και στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης διαφοροποιούνται από αυτά που αναφέρονται στη διακήρυξη του προκηρυχθέντος από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διαγωνισμού. Ενδεικτικώς αναφέρεται ότι στον ελεγχόμενο διαγωνισμό υπολογίζεται για την ΠΕ [REDACTED] ως προς την ελκυστική ουσία ποσότητα ανά στρέμμα $85,65 \text{ γρ. } (124.200 \text{ κιλά}/1.450.000 \text{ στρέμματα} = 0,08565 \text{ (...) } \times 1000 = 85,65)$, ενώ στον διαγωνισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει υπολογισθεί για την ίδια Περιφερειακή Ενότητα και ουσία ποσότητα ανά στρέμμα $35,01 \text{ γρ. } (33.610 \text{ κιλά}/960.000 \text{ στρέμματα} = 0,03501 \text{ (...) } \times 1000 = 35,01)$. β) Στο [REDACTED] έγγραφο δεν αιτιολογείται η διαφοροποίηση ως προς την αναγκαία ποσότητα υλικών μεταξύ του Πίνακα 3 και των Πινάκων 4, 5 και 6. **Δ)** Από τα προσκομισθέντα ενώπιον του Κλιμακίου στοιχεία δεν τεκμηριώνεται, κατά παραβίαση των άρθρων 18, 45 και 49 του ν. 4412/2016, η προϋπολογισθείσα δαπάνη, δεδομένου ότι δεν προέκυπτε πώς

προσδιορίστηκε η τιμή μονάδος ανά σκεύασμα, στη δε προσβαλλόμενη πράξη ενδεικτικώς αναφέρθηκε ότι η προϋπολογισθείσα στον ελεγχόμενο διαγωνισμό τιμή μονάδος, 1,74 ευρώ το κιλό, για την προμήθεια της ελκυστικής ουσίας Entomela 75SL ήταν μεγαλύτερη σε σχέση με αυτή που προϋπολογίστηκε στον διαγωνισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

10. Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου προσφυγής προβάλλεται ότι το Κλιμάκιο εσφαλμένα ερμήνευσε τις διατάξεις του άρθρου 186 παρ. Π υποπερ. Β, περ. β', υποπερ. 31 του ν. 3852/2010, ως ισχύει μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4957/2019, με πλημμελή δε αιτιολογία και κατά πλάνη περί τα πράγματα έκρινε ότι η Περιφέρεια [REDACTED] δεν είχε αρμοδιότητα να διεξάγει την προμήθεια υλικών δακοκτονίας. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Περιφέρεια [REDACTED] έχει συντρέχουσα αρμοδιότητα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά τα έτη δε 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 διεξήγαγε συναφείς ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς, για την προμήθεια υλικών δακοκτονίας προς εφαρμογή του προγράμματος καταπολέμησης του δάκου σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και τις αρμόδιες διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης των Περιφερειακών Ενοτήτων [REDACTED] ενόψει της επιτακτικής ανάγκης καταπολέμησης του δάκου που πλήττει την περιοχή της [REDACTED]. Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ανάκλησης προβάλλεται ότι με εσφαλμένη αιτιολογία το Κλιμάκιο έκρινε ότι δεν υφίσταται άμεση ανάγκη παράδοσης των υλικών δακοκτονίας λόγω της χρονικής εγγύτητας αμφότερων των διαγωνισμών, ως προς τις ημερομηνίες διεξαγωγής και παράδοσης των υλικών, δεδομένου ότι στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης ως χρόνος παράδοσης των υλικών ορίστηκε «το συντομότερο δυνατόν από την υπογραφή της σύμβασης», ώστε τα εντομοκτόνα να εφαρμοστούν αμέσως στους ψεκασμούς της τρέχουσας δακικής περιόδου, σε καμία δε περίπτωση ο χρόνος αυτός δεν μπορούσε να υπερβαίνει την 31^η.10.2025. Σχετικώς δε ισχυρίζεται περαιτέρω ότι κατά τη συνήθη πρακτική τα υλικά δακοκτονίας παραλαμβάνονται αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, ενώ οι παραλλήλως χρονικά διενεργούμενοι διαγωνισμοί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχουν ως αποτέλεσμα τα σκεύασμα να της διατίθενται μετά το τέλος της δακικής περιόδου και ως εκ τούτου να αξιοποιούνται στην επόμενη δακική περίοδο.

11. Προς απόδειξη των ισχυρισμών αυτών, η προσφεύγουσα επικαλείται και προσκομίζει τα εξής έγγραφα: α) το [REDACTED] έγγραφο της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας του Τμήματος Φυτικής Παραγωγής της Περιφέρειας [REDACTED], στο οποίο, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι ο αριθμός των ελαιοδέντρων που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα δακοκτονίας υπολείπεται των πραγματικών (από στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ,

ως αναφέρεται, προκύπτει ότι τα ελαιόδεντρα στην ΠΕ [REDACTED] είναι κατά 2.022.886 περισσότερα), ότι πρόταση της Περιφέρειας είναι η ανάληψη από αυτήν της συνολικής διαχείρισης του προγράμματος δακοκτονίας, με χορήγηση της αρμοδιότητας διενέργειας διαγωνισμών για την προμήθεια των φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων και ελκυστικών ουσιών και αύξησης των πιστώσεων που της διατίθενται ώστε να καλύπτονται έξι έως οκτώ ψεκασμοί, β) το [REDACTED] έγγραφο της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης σύμφωνα με το οποίο στην ΠΕ [REDACTED] τα υπάρχοντα ελαιόδεντρα όπως προέκυπτε από τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ έχουν αυξηθεί από 15.100.000 σε 17.555.000 και ως εκ τούτου κρίνεται απαραίτητη η παροχή επιπλέον πιστώσεων για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, γ) το [REDACTED] έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο οποίο αναγράφεται ότι πέραν της κεντρικής προμήθειας από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι απαραίτητη η προμήθεια υλικών από την Περιφέρεια [REDACTED], ώστε να προμηθευτεί τα υλικά νωρίτερα και να μην υπάρχει έλλειψη των ψεκασμών και ότι απαιτείται επιπλέον χρηματοδότηση της Περιφέρειας [REDACTED] από το Υπουργείο Εσωτερικών, δ) το [REDACTED] έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με το οποίο ενόψει της μη επάρκειας των ποσοτήτων των δακοκτόνων υλικών, από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, προτείνεται η χρηματοδότηση της Περιφέρειας [REDACTED] από το Υπουργείο Εσωτερικών να ανέλθει στο ίδιο ύψος με αυτήν του έτους 2021, ε) το [REDACTED] έγγραφο της ίδιας ως άνω υπηρεσίας του Υπουργείου, στο οποίο αναφέρεται ότι η Περιφέρεια [REDACTED] προμηθεύεται μεμονωμένα υλικά δακοκτονίας, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της, ότι απαιτούνται πέντε ή έξι ψεκασμοί κατ' έτος και ότι στον ήδη εγκεκριμένο προϋπολογισμό του προγράμματος δακοκτονίας στην [REDACTED] απαιτείται συμπληρωματική κατανομή ποσού 3.500.000,00 ευρώ, στ) έγγραφο της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα «Εφαρμογή Προγράμματος Δακοκτονίας 2025», σύμφωνα με το οποίο κατά τα έτη 2020 έως 2025, λόγω μη επάρκειας των πιστώσεων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και προς επίσπευση των σχετικών διαδικασιών, η Περιφέρεια [REDACTED] παράλληλα με την κεντρική προμήθεια υλικών δακοκτονίας διενεργούσε συναφείς διαγωνισμούς. ζ) Βεβαιώσεις παραλαβής των Περιφερειακών Ενοτήτων [REDACTED], στις οποίες αναγράφονται προγενέστεροι της 31ης.10.2025 χρόνοι παράδοσης υλικών δακοκτονίας.

12. Με τα δεδομένα αυτά, το Τμήμα κρίνει ότι κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των οικείων διατάξεων και με πλήρη αιτιολογία το Κλιμάκιο

έκρινε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 186 παρ. II υποπαρ. Β' περ. β' υποπερ. 31 του ν. 3852/2010, ως ισχύουν μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019, η Περιφέρεια [REDACTED] δεν είχε την αρμοδιότητα διενέργειας της επίμαχης προμήθειας υλικών δακοκτονίας για την εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025, δεδομένου ότι, εξαιτίας της υποχρέωσης του Κράτους να μεριμνά για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος δακοκτονίας, στις ανωτέρω διατάξεις ρητώς ορίζεται ότι η αρμοδιότητα προμήθειας υλικών δακοκτονίας, για το πρόγραμμα αυτό, έχει περιέλθει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για όλες της περιφέρειες της χώρας, στις οποίες το εν λόγω πρόγραμμα αφορά. Για το λόγο αυτό άλλωστε και στην προκειμένη περίπτωση διεξήχθη κεντρικός διαγωνισμός προμήθειας υλικών δακοκτονίας από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι από τα σχετικά έγγραφα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τα οποία εισηγείται από το έτος 2020 και εντεύθεν στο Υπουργείο Εσωτερικών την χρηματοδότηση της Περιφέρειας [REDACTED], λόγω μη επάρκειας των ποσοτήτων δακοκτόνων υλικών για το πρόγραμμα δακοκτονίας και των αντίστοιχων πιστώσεων του Υπουργείου για την κάλυψη των δαπανών αυτών, προκύπτει συντρέχουσα, με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αρμοδιότητα της Περιφέρειας [REDACTED] να διενεργεί τους επίμαχους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς σε συνεργασία με το εν λόγω Υπουργείο, το Υπουργείο Εσωτερικών και τις αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης των Περιφερειακών Ενοτήτων δεν ασκούν έννομη επιρροή, καθόσον από τις ρυθμίσεις που προεκτέθηκαν συνάγεται ότι οι Περιφέρειες δεν έχουν πλέον την αρμοδιότητα προμηθειών υλικών δακοκτονίας, χωρίς να εισάγονται περαιτέρω προϋποθέσεις υπό τις οποίες να επιτρέπεται η συντρέχουσα ενάσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας, όπως η ανεπάρκεια των πιστώσεων ή ποσοτήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ή η ύπαρξη επιτακτικής ανάγκης για κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας [REDACTED]. Ούτε, περαιτέρω εκ των επικαλουμένων εγγράφων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τα οποία είτε προτείνεται η χρηματοδότηση της Περιφέρειας [REDACTED], είτε διηγηματικώς αναφέρεται η διενέργεια προμήθειας υλικών δακοκτονίας από την Περιφέρεια [REDACTED] σε προγενέστερα του έτους 2025 χρονικά διαστήματα δύναται να συναχθεί αντίθετη κρίση. Άλλωστε και από το [REDACTED] έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς τις Περιφερειακές Ενότητες της χώρας (σκ. 9.2.) προκύπτει ότι στο πλαίσιο του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025, οι Περιφέρειες είναι αρμόδιες αποκλειστικά και μόνον για τη διενέργεια διαγωνισμών ανάδειξης εργολάβων εφαρμογής δολωματικών ψεκασμών, παγιδοθεσίας και των λοιπών απαιτούμενων ενεργειών και όχι για την προμήθεια υλικών

δακοκτονίας. Συναφώς, απορριπτέος, ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος είναι ο ισχυρισμός περί συνδρομής επιτακτικής ανάγκης παραλαβής των υλικών δακοκτονίας εγκαίρως σε συντομότερους χρόνους από την 31^η.10.2025, διότι και αληθής υποτιθέμενος δεν διαφοροποιεί, όπως ορθώς έκρινε το Κλιμάκιο, την παραβίαση της προαναφερόμενης διάταξης του άρθρου 186 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019.

13. Με το δεύτερο λόγο της προσφυγής ανάκλησης προβάλλεται εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του προαναφερόμενου άρθρου 186 του ν. 3852/2010, ως ισχύει μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019, ως προς την μη νόμιμη χρήση από την Περιφέρεια [REDACTED] των πιστώσεων που της κατανεμήθηκαν με την 4898/28.1.2025 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, δεδομένου ότι αυτές αφορούσαν, μεταξύ άλλων δαπανών δακοκτονίας και δαπάνες προμήθειας υλικών δακοκτονίας. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι τα ποσά που απαιτούνταν για την προμήθεια υλικών δακοκτονίας έχουν ενσωματωθεί στον προϋπολογισμό της. Προς απόδειξη δε του σχετικού λόγου προσάγει και επικαλείται αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών των ετών 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 και 2025, με τις οποίες κατανέμονται πιστώσεις από το λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τον τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι» και στην Περιφέρεια [REDACTED] προς κάλυψη, μεταξύ άλλων και δαπανών για την προμήθεια υλικών δακοκτονίας. Ειδικότερα, στις ως άνω αποφάσεις, κατά το μέρος που αφορούν την Περιφέρεια [REDACTED] αναγράφεται ότι για το έτος 2020 με τις [REDACTED] και [REDACTED] αποφάσεις έχει κατανεμηθεί συνολικό ποσό 9.947.300,00 ευρώ, για το έτος 2021 με τις [REDACTED] και [REDACTED] αποφάσεις συνολικό ποσό 10.747.300,00 ευρώ, για το έτος 2022 με [REDACTED] απόφαση ποσό 10.747.300,00 ευρώ, για το έτος 2023 με τις [REDACTED] και [REDACTED] αποφάσεις συνολικό ποσό 12.247.300,00 ευρώ και ομοίως με την 3029/10.1.2024 απόφαση ποσό 12.247.300,00 ευρώ, ενώ για το κρίσιμο έτος 2025, όπως προαναφέρθηκε (σκέψη 9.5.) με την [REDACTED] απόφαση έχει κατανεμηθεί συνολικό ποσό 13.470.000,00 ευρώ.

14. Με τα δεδομένα αυτά, το Τμήμα κρίνει ότι η προσφεύγουσα, όπως ορθώς έκρινε το Κλιμάκιο, μη νομίμως χρησιμοποίησε το ποσό που της κατανεμήθηκε με την [REDACTED] απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών για τη διενέργεια διαγωνισμού προμήθειας υλικών δακοκτονίας, στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος δακοκτονίας έτους 2025, διότι από τις διατάξεις του άρθρου 186 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει μετά το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4597/2019, το ποσό για την κάλυψη των απαιτούμενων δαπανών δακοκτονίας (που υπάρχει στο λογαριασμό που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υπό τον τίτλο Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι), κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Διεύθυνσης

Προμηθειών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μεταφέρεται στο προϋπολογισμό του προαναφερόμενου Υπουργείου. Ακολούθως, η προσφεύγουσα αβασίμως ισχυρίζεται ότι με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών από το έτος 2020 και εντεύθεν, της κατανέμονται πιστώσεις για την κάλυψη δαπανών δακοκτονίας, καθόσον τα εν λόγω ποσά, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, δεν προορίζονται για τη διενέργεια της εν λόγω προμήθειας.

15. Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι κατά το παρελθόν είχε κριθεί με σχετικές πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι δεν κωλύεται η υπογραφή συναφών σχεδίων συμβάσεων (πράξεις 315/2021 και 264/2022 του ΣΤ΄ Κλιμακίου και πράξεις 25/2021, 30/2023, 45/2023 της 1ης Υπηρεσίας Επιτρόπου Περιφερειακής Ενότητας [REDACTED] και 28/2024 και 45/2024 της 2ης Υπηρεσίας Επιτρόπου Περιφερειακής Ενότητας [REDACTED]), τυγχάνει απορριπτέος, διότι η επίκληση προηγούμενων πράξεων ή αποφάσεων δικαστικών σχηματισμών του Δικαστηρίου, με τις οποίες εγκρίθηκαν συμβάσεις ομοίου περιεχομένου, είναι αλυσιτελής, λόγω της αυτοτέλει των κρίσιμων διαδικασιών ανάθεσης, ενώ, εξάλλου, οι κρίσεις των σχηματισμών του Δικαστηρίου που διενεργούν προσυμβατικό έλεγχο δεν είναι δεσμευτικές, ούτε αποτελούν πρόκριμα για την εξαγωγή μελλοντικής κρίσης (ΕλΣυν Ολ. 1308/2022, Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 1265/2019, Εβδ. Τμ. 325/2022 σκ. 16, 1183/2022 σκ. 11).

16. Απορριπτέος, ως αλυσιτελής είναι και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί συγγνωστής πλάνης της αναθέτουσας αρχής, αφού η συγγνωστή πλάνη των οργάνων αυτής, που διενεργούν τη διαδικασία ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης, δεν αποτελεί παραδεκτό λόγο προσφυγής ανάκλησης, καθόσον τούτο θα αλλοίωνε τον χαρακτήρα και θα έθιγε την πρακτική αποτελεσματικότητα του προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως ελέγχου αντικειμενικής νομιμότητας της εκάστοτε υποβαλλόμενης προς έλεγχο διαδικασίας ανάθεσης, που αποβλέπει στη θεραπεία της αντικειμενικής ακεραιότητάς της (ΕλΣυν Ολ. 1403/2022, σκ. 18 κ.ά).

17. Με τον τρίτο λόγο ανάκλησης προβάλλεται ότι η κρίση του Κλιμακίου περί μη τεκμηρίωσης της προκηρυχθείσας ποσότητας υλικών ανά σκεύασμα και Περιφερειακή Ενότητα, κατά παράβαση των άρθρων 18, 45 και 49 του ν. 4412/2016 είναι εσφαλμένη. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι διαφοροποιήσεις στον αριθμό των στρεμμάτων με βάση τον οποίο υπολογίσθηκε η συνολική ποσότητα ανά σκεύασμα οφείλονται στον διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των στρεμμάτων, καθόσον το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης βασίσθηκε στα φυσικά στρέμματα, εν αντιθέσει με την Περιφέρεια [REDACTED], η οποία βασίσθηκε στα «ψεκαστικά στρέμματα», δηλαδή όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά τον απαιτούμενο αριθμό ψεκασμών. Κατά τους ισχυρισμούς της, στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου τα στρέμματα στα οποία θα εφαρμοσθεί το σκεύασμα

Entomela SL (ελκυστική ουσία κατά το διαγωνισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) ορίσθηκαν σε 1.450.000 και όχι σε 960.000, όπως στο διαγωνισμό του Υπουργείου, διότι υπολογίσθηκαν 1,5 ψεκασμοί επ' αυτών αντί του 1 ψεκασμού στον διενεργηθέντα από το Υπουργείο διαγωνισμό. Περαιτέρω, οι ποσότητες συνολικώς και ανά στρέμμα προσδιορίσθηκαν με βάση και τις διαθέσιμες πιστώσεις εκάστης Περιφερειακής Ενότητας και τα αποθέματα σε σκευάσματα που διέθετε εκάστη από αυτές. Οι δε αποκλίσεις στις υπολειπόμενες ποσότητες και τις τελικώς προκηρυχθείσες, όπως αυτές αποτυπώνονται στους πίνακες 3, 4, 5, 6 και 7 του [REDACTED] εγγράφου της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της Περιφέρειας [REDACTED] οφείλονται στη διαφοροποίηση στη διαθέσιμη πίστωση εκάστης Περιφερειακής Ενότητας, η οποία επιβάλλει στις Περιφερειακές Ενότητες που διαθέτουν επαρκέστερες να προμηθεύονται σκευάσματα και για λογαριασμό αυτών με υπολειπόμενες πιστώσεις, ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες τους. Ενδεικτικώς, αναφέρεται ότι αν και οι ανάγκες της ΠΕ [REDACTED] ανέρχονται σε 104.510 κιλά ελκυστικής ουσίας, προμηθεύεται 14.600 κιλά επιπλέον (συνολικά 124.200 κιλά) και για τις ανάγκες της ΠΕ [REDACTED] στην οποία πρόκειται να μεταφερθούν τα υλικά με απόφαση του Περιφερειάρχη [REDACTED]. Παραπέμπει δε στην παρ. Γ περ. 1 των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης η οποία προβλέπει ότι «η παράδοση θα γίνει σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα (...) στις ποσότητες που αναφέρονται (...) στη διακήρυξη ή σε αυτές που θα προσδιορισθούν μετά από σχετική απόφαση του Περιφερειάρχη [REDACTED]». Κατά την προσφεύγουσα και στο διαγωνισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υπάρχουν αποκλίσεις για την ίδια ελκυστική ουσία ανά στρέμμα, δοθέντος ότι αν και η συνιστώμενη δόση της ελκυστικής ουσίας είναι 60 γραμμάρια για την ΠΕ Ζακύνθου ανήλθε σε 141 γραμμάρια ανά στρέμμα. Επίσης, ισχυρίζεται ότι οι ποσότητες των σκευασμάτων ανά στρέμμα υπολογίζονται σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης της Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στην άδεια διάθεσης εκάστου σκευάσματος. Προς απόδειξη αυτών, προσκομίζει έγγραφα του ανωτέρω Υπουργείου στα οποία αναγράφονται η συνιστώμενη δόση ανά στρέμμα για κάθε σκεύασμα. Τέλος, ο αριθμός των στρεμμάτων εκάστης Περιφερειακής Ενότητας, επί των οποίων θα εφαρμοσθούν τα υλικά δακοκτονίας προκύπτει, κατά τους ισχυρισμούς της, από εκθέσεις δακοκτονίας.

18. Με τα δεδομένα αυτά, το Τμήμα κρίνει ότι, όπως ορθώς έκρινε το Κλιμάκιο, δεν τεκμηριώνονται πρωτογενώς από το φάκελο του διαγωνισμού, ή έστω από τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας με στοιχεία που είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον χρόνο κατάρτισης της διακήρυξης, οι ποσότητες υλικών ανά σκεύασμα για κάθε Περιφερειακή Ενότητα. Τούτο διότι οι ισχυρισμοί της περί του διαφορετικού τρόπου υπολογισμού του αριθμού των στρεμμάτων από την Περιφέρεια [REDACTED] και ανεπάρκειας των

διαθέσιμων πιστώσεων κάποιων Περιφερειακών Ενοτήτων ουδόλως αποδεικνύονται από τα στοιχεία του φακέλου. Αντιθέτως, για τον προσδιορισμό των στρεμμάτων εκάστης Περιφερειακής Ενότητας και συνολικά για όλες τις Περιφερειακές Ενότητες [REDACTED] και το αριθμητικό μέγεθος των επ' αυτών ψεκασμών λαμβάνονται υπόψη οι διακηρύξεις αμφότερον των διαγωνισμών και τα παραρτήματα τους, που αποτελούν το κανονιστικό πλαίσιο διενέργειας των διαγωνισμών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ο αριθμός των στρεμμάτων εκάστης Περιφερειακής Ενότητας διατηρείται σταθερός και δεν μεταβάλλεται ανάλογα με το σκεύασμα που πρόκειται να εφαρμοσθεί επ' αυτών, σε αντίθεση με το διαγωνισμό της Περιφέρειας [REDACTED]. Συναφώς και ο αριθμός των απαιτούμενων ψεκασμών ανά σκεύασμα έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα Ι, αμφοτέρων των διακηρύξεων ως κανονιστικός με δεσμευτική ισχύ όρος. Συγκεκριμένα, στο Παράρτημα 1 της διακήρυξης της Περιφέρειας [REDACTED] ειδικά για την ελκυστική ουσία Entomela 75SL, ορίζεται ότι με αυτή πρόκειται να καλυφθούν 2.000.000 στρέμματα συνολικά (1.450.000, 200.000 και 350.000 για τις Περιφερειακές Ενότητες [REDACTED] [REDACTED] αντιστοίχως) με ένα ψεκασμό, ενώ στο Παράρτημα 1 του διαγωνισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζεται ότι πρόκειται να καλυφθούν 1.968.276 στρέμματα (960.000, 350.000, 408.276, 250.000 για τις Περιφερειακές Ενότητες [REDACTED] [REDACTED], αντιστοίχως), συνολικώς για 1,60 ψεκασμούς. Οι εν λόγω όροι των παραρτημάτων των διακηρύξεων έρχονται σε αντίθεση με τον προβαλλόμενο ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι για την ανωτέρω ελκυστική ουσία απαιτείται η προμήθεια μεγαλύτερης ποσότητας από αυτήν του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, λόγω της εφαρμογής επ' αυτών 1 ψεκασμού. Περαιτέρω, ο συνολικώς αριθμός των στρεμμάτων εκάστης Περιφερειακής Ενότητας και συνολικώς για όλες επί των οποίων θα εφαρμοσθούν τα υλικά δακοκτονίας δεν αποδεικνύεται ούτε από τις επικαλούμενες εκθέσεις δακοκτονίας, αφού δεν προσκομίσθηκαν ενώπιον του Τμήματος, στα δε [REDACTED] και [REDACTED] έγγραφα της Περιφέρειας [REDACTED] μνημονεύεται μόνο ο αριθμός των ελαιόδεντρων, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ και όχι ο αριθμός στρεμμάτων ανά Περιφερειακή Ενότητα. Συναφώς, ως αναπόδεικτος πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί ανεπάρκειας πιστώσεων, ένεκα της οποίας παρουσιάζονται αυξομοιώσεις ανάμεσα στις υπολειπόμενες και στις τελικώς προκηρυχθείσες ποσότητες εκάστου σκευάσματος ανά Περιφερειακή Ενότητα. Συνεπώς, εφόσον δεν δύναται να εξαχθεί ο τρόπος υπολογισμού των στρεμμάτων, συνολικώς και ανά Περιφερειακή Ενότητα, επί των οποίων θα εφαρμοσθούν τα δακοκτόνα υλικά, δεν δύναται να προσδιορισθούν κατ' είδος και ποσότητα οι ανάγκες της Περιφέρειας

■ για την ικανοποίηση των οποίων διενεργήθηκε ο επίμαχος διαγωνισμός, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα.

19. Με τον τέταρτο λόγο ανάκλησης προβάλλεται ότι η κρίση του Κλιμακίου περί μη τεκμηρίωσης της προϋπολογισθείσας δαπάνης είναι εσφαλμένη, δεδομένου ότι η προϋπολογισθείσα τιμή μονάδας εκάστου είδους προέκυψε κατόπιν έρευνας αγοράς, ενώ περαιτέρω για τη διαμόρφωση της τιμής εκάστου είδους ελήφθησαν υπόψη η εξειδικευμένη φύση των φυτοπροστατευτικών φαρμάκων, ο εξαιρετικά περιορισμένος αριθμός προμηθευτριών εταιρειών και προγενέστεροι διαγωνισμοί είτε του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είτε της Περιφέρειας ■. Ειδικότερα, επικαλείται: α) για το Τμήμα 1 της διακήρυξης (δραστική ουσία Spinosad success τιμή μονάδας 7,98 ευρώ), τα από 13.2.2025 και 21.8.2025 έγγραφα της προμηθεύτριας εταιρείας ■ στα οποία αναφέρεται ότι έχει την αποκλειστικότητα για το προϊόν αυτό, ότι στη διεθνή αγορά λόγω των συνθηκών έχουν αλλάξει τα κόστη των φυτοφαρμάκων και μεταφοράς, ότι η παραγωγός εταιρεία έχει αυξήσει το κόστος του προϊόντος, του οποίου η τιμή παρέμεινε σταθερή έως το έτος 2023, η δε αύξηση ανέρχεται σε 2,3% για το έτος 2025, β) για το Τμήμα 2 (ελκυστική ουσία Entomela 75SL, με τιμή μονάδας 1,74 ευρώ), τη διαφορετικότητα του είδους, ενόψει του ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης προμηθεύεται ελκυστική ουσία, η οποία λόγω του ύψους της προϋπολογισθείσας δαπάνης αναφέρεται ως Entomela 50 και όχι 75 SL, όπως ο διαγωνισμός της Περιφέρειας ■ και την 5374/9.6.2015 άδεια διάθεσης στην αγορά του σκευάσματος αυτού στην εταιρεία N ■ με τον διακριτικό τίτλο «■», γ) για το Τμήμα 3 (Cyantaniptrole 10% Exirel με τιμή μονάδας 114,5 ευρώ), το από 21.8.2025 έγγραφο της προμηθεύτριας εταιρείας ■, στο οποίο αναφέρεται ότι έχει την αποκλειστική διάθεση του προϊόντος, ότι ως αναφέρθηκε και στο από 6.2.2025 έγγραφό της προς την αναθέτουσα αρχή η τιμή καθορίστηκε με βάση την εμπορική πολιτική της εταιρείας, τα κόστη παραγωγής, τυποποίησης, των λειτουργικών εξόδων, καθώς και το γεγονός ότι η τιμή έχει διατηρηθεί σταθερή για τρία έτη παρά τις δύσκολες συνθήκες αγοράς, δ) για το Τμήμα 4 (Acetamiprid 20% Prosperace, τιμή μονάδος 60,00 ευρώ), το από 21.8.2025 έγγραφο της προμηθεύτριας εταιρείας ■ και τα ■ έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τα οποία η ίδια εταιρεία έχει την αποκλειστικότητα και άδεια διάθεσης στην αγορά του προϊόντος αυτού. Πέραν αυτών, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται την 339/2024 πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε επαρκής η αιτιολόγηση της αναθέτουσας αρχής (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) ως προς την τιμή μονάδας των ειδών Entomela 75SL (Τμήμα 2 του παρόντος

διαγωνισμού) που ανήλθε από 1,67 ευρώ σε 1,74 ευρώ όπως στον παρόντα διαγωνισμό και για το είδος Spinosad (Τμήμα 2) η οποία ανήλθε από 7,48 ευρώ σε 7,79 ευρώ. Περαιτέρω, με την ίδια πράξη κρίθηκε ότι δεν υφίστατο ζήτημα ανεπαρκούς αιτιολόγησης, μεταξύ άλλων και του είδους Cyantoliprole με τιμή μονάδας 114,5 ευρώ ως στον παρόντα διαγωνισμό.

20. Με τα δεδομένα αυτά, το Τμήμα κρίνει ότι υφίσταται τεκμηρίωση της προϋπολογισθείσας δαπάνης για τα Τμήματα 1, 2 και 3 της διακήρυξης, δοθέντος ότι από το σύνολο των στοιχείων που προαναφέρθηκαν, προκύπτει ο τρόπος προσδιορισμού της τιμής μονάδας των σκευασμάτων που αντιστοιχεί σε αυτά. Αντιθέτως, δεν προκύπτει τεκμηρίωση της προϋπολογισθείσας δαπάνης για το Τμήμα 4 της διακήρυξης, δεδομένου ότι πέραν των αδειών διάθεσης του προϊόντος στην αγορά και της σχετικής βεβαίωσης περί αποκλειστικότητας της προμηθεύτριας εταιρείας, δεν προσκομίσθηκε κάποιο στοιχείο περί του τρόπου υπολογισμού της τιμής του κατά το κρίσιμο έτος 2025. Συναφώς, αορίστως, για το τμήμα αυτό γίνεται επίκληση της αναθέτουσας αρχής σε έρευνα αγοράς. Η δε αναφορά της 339/2024 πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου στο είδος Acetamiprid δεν αποτελεί πρόσφορο αιτιολογικό έρεισμα της εν λόγω τεκμηρίωσης, δεδομένου ότι, εκτός των άλλων, κατά την κρίση του Τμήματος, δεν προκύπτει αναμφίβολα ότι πρόκειται για ταυτόσημα είδη. Τούτο διότι, αντικείμενο του ελέγχου νομιμότητας που διενεργήθηκε και επί του οποίου εκδόθηκε η ως άνω πράξη, ήταν, μεταξύ άλλων, το είδος Acetamiprid, ενώ στον ελεγχόμενο διαγωνισμό το Τμήμα 4 αναφέρεται στην δραστική ουσία Acetamiprid 20% β.ο. Κατόπιν των ανωτέρω, ο τέταρτος λόγος προσφυγής ανάκλησης, παρίσταται εν μέρει βάσιμος.

21. Ενόψει των όσων έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις, εξακολουθούν να συντρέχουν οι πρώτος, δεύτερος, τρίτος και εν μέρει ο τέταρτος διαπιστωθέντες από το Κλιμάκιο διακωλυτικοί λόγοι της υπογραφής του σχεδίου σύμβασης και ως εκ τούτου, πρέπει η κρινόμενη προσφυγή ανάκλησης να απορριφθεί και να μην ανακληθεί η προσβαλλόμενη πράξη.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή.

Δεν ανακαλεί την [REDACTED] πράξη του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 25 Αυγούστου 2025.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ**

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΕΛΕΝΗ ΣΚΟΡΔΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΝΑΝΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του
Δικαστηρίου, την 1^η Οκτωβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΕΝΟΥ